

доповнював інший, дозволяє досягнути дітям дошкільного віку з особливими освітніми потребами високих результатів навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ігнатенко, М. Я. Сучасні освітні технології. *Початкова школа*. 2003. № 4. С. 2-6.
2. Павелко В. В. Формування знань і умінь молодших школярів у процесі навчання засобами наочності і моделювання : дис. канд. пед. наук : 13.00.09 «Теорія навчання». Рівне, 2009. 207 с.

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Демчук Л. П.

вчитель вищої категорії,

вихователь-методист початкової школи «Малюк»

Актуальність питання медіаграмотності в освітньому середовищі визначається не лише тим рівнем інформатизації, що досягло суспільство, але й тим, що глобалізаційні зміни в застосуванні медіазасобів зробили наше сприйняття світу значною мірою залежним від того, як його подають у медіапросторі. У процесі реформування дошкільної освіти педагоги оволодівають медіазасобами у вигляді комп'ютерних програм, інноваційних технологій та користуються соціальною мережею як одним із основних та зручних засобів міжособистісних стосунків. Сьогодні медіа стають невід'ємною складовою дистанційної і джерелом неформальної освіти. Але варто зауважити, що потік інформації постійно збільшується, а час на її засвоєння катастрофічно зменшується. Тому дуже важливо не розгубитися та мати дієві інструменти для відбору інформації та її критичного осмислення.

Все більший вплив засобів масової інформації на повсякденне життя призвів до того, що медіаграмотність стала однією з основних навичок XXI століття. Вперше термін «медіаосвіта» вжито 1973 року на спільному засіданні сектору інформації ЮНЕСКО та Міжнародної ради з кіно, телебачення та аудіовізуальної комунікації. На думку фахівців ЮНЕСКО, медіаосвіта - частина основних прав кожного громадянина будь якої країни світу на свободу самовираження і права на інформацію та інструмент підтримки демократії. При цьому медіаосвіту вони рекомендують усім державам запровадити в свої національні навчальні плани, в систему додаткової, неформальної та «пожиттєвої» освіти.

У Концепції впровадження медіаосвіти в Україні відмічено, що «медіаграмотність – складова медіакультури, яка стосується вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично глумачити

інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують». [1]

Основними об'єктами, якими оперує педагог, є інформація та знання. Процес формування медіаграмотності людини передбачає чотири основні напрямки:

- 1) розуміння ролі медіа в суспільстві.
- 2) власне використання медіа.
- 3) цифрова компетентність
- 4) чутливість до спотвореного медіаконтенту.

Медіаграмотність слід розглядати як сукупність особистісних якостей людини, спрямованих на активний творчий пошук та використання інформації, а також адекватну самостійну переробку медійного змісту. Робота з медіаносіями зумовлює медіаповедінку людини, яку розглядаємо як опосередковану систему психічних, фізичних і соціальних дій індивіда чи спільноти, що склалася в результаті їх взаємодії з медіасередовищем, яка спрямована на самореалізацію особистості та задоволення її інформаційних і комунікаційних потреб.

Умови розвитку медіаграмотності як складової інформаційно-цифрової компетентності педагога визначаються й усвідомлюються як такі, що приводить до зростання ефективності професійної підготовки. Вони спрямовані на формування:

- медіаімунітету, який допомагає протистояти агресивному медіасередовищу, забезпечує психологічне благополуччя під час споживання медіатекстів, що передбачає вміння знаходити та використовувати потрібну інформації, розпізнавати фейки і пропаганду, захиститися від шкідливої інформації з урахуванням маніпулятивних впливів;

- розвинутого критичного мислення як одного із ключових механізмів медіаграмотної особистості, яке гарантуватиме свідоме споживання медіапродуктів, реального оцінювання інформації;

- здатності до медіаторчості, яка буде проявлятися в самовираженні особистості та реалізації її життєвих завдань, покращенні якості міжособистісної комунікації і приязності соціального середовища, стосунків і якості життя у значущих для особистості спільнотах;

- ціннісного ставлення до використання інформаційно-комунікаційних технологій і до поповнення знань, удосконалення вмінь і розвитку досвіду використання їх в процесі роботи.

Реалізація стратегії створення оптимальних умов для розвитку медіаграмотності забезпечить вміння педагога:

- грамотно орієнтуватися в медіапросторі;

- заохочувати і розвивати в учнів бажання ставити обґрунтовані проблемні запитання, пов'язані з медіа;

- допомагати учням розвивати здатність використовувати різноманітність джерел медіа інформації для дослідження та вивчення будь-якого питання;

- організувати грамотне проведення дискусій та відкрите обговорення різноманітних проблем, де існують протилежні точки зору;

- розвивати в учнів критичне мислення.

Наявність у педагога базових знань з основ комп'ютерної грамотності забезпечить ефективне використання засобів масмедіа в навчальному процесі.

Одним зі шляхів виховання самостійної, творчої особистості, здатної вільно орієнтуватися в медіасвіті, є цілеспрямоване, продумане включення сучасних медіазасобів до навчально-виховного процесу. Важливу роль відіграють і особистісні якості педагога, які впливають на рівень його медіаграмотності, а саме:

- пізнавальну активність і ерудиція;
- критичність, аналітичність та логічність мислення;
- спостережливість;
- загальна культура;
- знання психології сприйняття;
- самодостатність, впевненість у собі;

Рівень медіаграмотності залежить і від рівня усвідомлення медійної реальності довкола нас. Один із елементів цієї реальності – алгоритми онлайн-платформ та операції штучного інтелекту, які «опосередковують» наш контакт із реальністю і з інформацією. Розуміти та усвідомлювати як працюють соцмережі чи пошукові системи – важливий чинник формування та підвищення рівня медіаграмотності педагога.

Сучасний педагог повинен вдосконалювати навички пошуку та передачі інформації, обізнаності з основними ресурсами Інтернету та правилами інформаційного світу. Особливо варто звернути увагу на підвищення рівня медіаграмотності для педагогів середнього та старшого віку. Особливої гостроти набуває питання щодо вмінь і навичок грамотно та критично сприймати, інтерпретувати й аналізувати багатоманітні інформаційні повідомлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). / URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya/> (дата звернення: 01.05.2023)

ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Міськова Н. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Дінслер Я. І.